

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-16
Besvaras senast
2023-12-01

Till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2023/24:195 Lagen om valfrihetssystem

Lagen om valfrihetssystem, LOV, trädde i kraft den 1 januari 2009 och har sedan dess tillämpats inom den kommunala välfärden, vilken bland annat inbegriper hemtjänst, äldreomsorg och social omsorg för personer med funktionsnedsättning. Lagen innebär att även kommersiella företag som uppfyller vissa minimikrav fritt kan etablera sig inom så kallade valfrihetssystem och därigenom få ersättning från det offentliga för att utföra kommunal välfärdsverksamhet.

Efter dessa 14 år kan det konstateras att lagen inte nått upp till målsättningen om ökad kvalitet, effektivitet och bättre villkor för arbetstagare, vilket utlovades i förarbetena.

LOV har gett upphov till marknader där företag höjer sina vinstmarginaler genom minutstyrning av arbetstagare, minskning av tiden med brukare och underlåtelse att ingå kollektivavtal. Denna marknadisering har också spridits i hela systemet och drabbar anställda och brukare även hos offentliga och idéburna utförare. Fackförbundet Kommunal har många gånger larmat om att lagen har inneburit att företag konkurrerar med dåliga arbetsvillkor liksom om förekomsten av välorganiserad välfärdsbrottslighet. Den senare är något som våra myndigheter också larmat om under längre tid. Sammantaget medför marknadiseringen i sin tur att kostsamma administrativa funktioner och kontrollfunktioner måste byggas upp.

Detta att uttalade målsättningar inte nås är något som denna marknadsreform har gemensamt med många andra i sitt slag, något som dokumenterats utförligt i samhällsvetenskaplig forskning och statens egna expertrapporter och utredningar.

Mot denna bakgrund vill jag fråga socialminister Jakob Forssmed:

Är ministern beredd att ta initiativ till ett avskaffande av den fria etableringsrätten?

.....

Markus Kallifatides (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck